

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-378 — Ziro račun — Current Account: 60801-603-15330
DEVIZNI RAČUN KOD BEOBANKE: 60811-620-16-320000-011-00674

Isečak iz lista
Newspaper cutting

Београд

17. III. 1983, 6835, 8,

САРАДЊА У ЛИКОВНОЈ УМЕТНОСТИ НА ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ПРОСТОРУ

МОЖЕ И ВИШЕ И БОЉЕ

● Број изложби аутора из других република које се током године приреде у београдским галеријама је знатан, али је та сарадња недовољно организована

Многи показатељи, када је реч о ликовној уметности, говоре против тезе о националном партикуларизму, пре свега због саме комуникативности овог медија. Језик ликовне уметности је универзалан, није му потребан преводилац као код књижевног дела, нити извођач као код музичког, што умногоме олакшава комуникацију на југословенском културном простору.

Присећајући се које смо изложбе аутора из других република и покрајина видели у последњих годину дана у само 3 београдске галерије, та слика изгледа охрабрујуће. Уосталом, свака од београдских галерија у свом годишњем програму има предвиђене изложбе аутора из других република. Тако само у Галерији Културног центра Београда (програмом предвиђене две овакве изложбе) видели радове Тахира Емре (Косово) и Рубенса Корубина (Македонија), док ће ове године бити представљена дела Здравка Мандића (Војводина), Милана Трумића (такође Војводина) и Звонимира Кечека (Хрватска). У Галерији Графички колектив, не тако давно излагали су Франц Цурка (Словенија), Слободан Караџић (Војводина), Бранко Сухи (Словенија), у току је изложба југословенског графичког дизајна „Контакт 83“, а ускоро ћемо видети радове Мирослава Шутеја.

● Галерија Дома ЈНА својим годишњим програмом предвиђа по једно представљање аутора из сваке републике и покрајине, па су прошле године биле приређене изложбе Младена Солда и Николе Милића

(Босна и Херцеговина), Ивана Рајна (Хрватска), Лудвига Пандура (Словенија), Еде Муртића и Златка Прице (Хрватска), а у прва два месеца ове године видели смо радове Хазбе Нухановића (Црна Гора), док је у припреми изложба Негована Немета (Словенија).

Простим сабирањем добијамо да је само у ове три галерије, у току године излагало 12 уметника из других република и покрајина, што је када се има у виду и број београдских галерија завидна цифра. Истина, статистички подаци који су прикупљени за прошлогодишњу Скупштину Савеза КПЗ Југославије, на којој је тема била „Културна сарадња република и покрајина...“ пружају нешто другачију слику. Они показују да се сваке године организује око 130 размена самосталних ликовних изложби, или по 16 ликовних „гостовања“ у свакој од 8 друштвено-политичких заједница у току године, што је свакако испод наших могућности. То је, истина, просек који никад не пружа јасну слику, јер на пример за 3,5 година (у периоду до прошлогодишњег саветовања — април 1982) у Србији је гостовало 103 уметника, а на Косову 3,

Или, 110 аутора из Србије приредило је своје изложбе у истом периоду у другим републикама и покрајинама, према 18 са Косова. Мада се сада нећемо бавити овом статистиком, треба напоменути да се слика стања од прошлогодишњег саветовања до данас доста изменила (набоље), што значи да је оно постигло свој циљ.

● Међутим, постоји и друга страна медаље, која показује да је ова сарадња на ликовном пољу, и поред бројних гостовања аутора из других република, махом неорганизована, односно да је препуштена иницијативи самих галерија и појединаца који у њима раде. Јер, како другачије објаснити податак, поразан за све нас, да је недавно Марко Челебеновић, уметник светског гласа, први пут излагао у Загребу. Изложба је отворена 3. фебруара у Уметничком павиљону у Загребу поводом 80-годишњице живота уметника, а организована је захваљујући сарадњи Уметничког павиљона из Загреба и Уметничког павиљона „Цвијета Зузорић“ из Београда, где је претходно приказана. Такође, поводом 80-годишњице живота Милана Коњовића, овај аутор је први пут излагао у Словенији (у Љубљани, затим у Марибору). Осамдесет година живота то је више од пет деценија стваралаштва. Није ли то предуго да би се упознао аутор из друге републике?

М. Челар-Марјановић